

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

за фізкультурною освітньою галуззю (фізична культура)

5–9 класи закладів загальної середньої освіти

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Критерії визначають підходи до оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів з фізичної культури (фізкультурна освітня галузь) і є додатком до Положення про критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання учнів [Назва закладу освіти].

1.2. Критерії розроблено на основі: Загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів (додаток до наказу МОН України від 04.05.2026 № 722, пункт 7 розділу VI); Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів (наказ МОН України від 14.08.2026 № 1427); Державного стандарту базової середньої освіти (постанова КМУ від 30.09.2020 № 898, зі змінами, внесеними постановою КМУ від 06.08.2026 № 1000), зокрема додатка 22 «Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з освітньої галузі фізичної культури» (результати з кодом «ФІО»).

1.3. Об'єктом оцінювання є обов'язкові результати навчання, визначені Державним стандартом і згруповані за групами результатів фізкультурної галузі. Конкретні очікувані результати визначаються модельною навчальною програмою, обраною закладом освіти; ці Критерії не залежать від вибору конкретної модельної програми.

1.4. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою відповідно до чотирьох рівнів навчальних досягнень (початковий 1–3, середній 4–6, достатній 7–9, високий 10–12) з урахуванням п'яти показників навчальної та пізнавальної діяльності, визначених наказом № 722.

1.5. Базова середня освіта охоплює два цикли: перший (адаптаційний) – 5–6 класи; другий (базового предметного навчання) – 7–9 класи. Обов'язкові результати навчання для кожного циклу визначено Державним стандартом окремо, тому критерії подано за циклами (розділи IV і V).

РОЗДІЛ ІІ. ГРУПИ РЕЗУЛЬТАТІВ ФІЗКУЛЬТУРНОЇ ГАЛУЗІ

2.1. Оцінювання здійснюється за групами результатів фізкультурної галузі, визначеними Державним стандартом (додаток 22):

Група	Зміст групи результатів (за Держстандартом, додаток 22)
1. Психічна та соціально-психологічна сфера особистості	Визначає мету систематичної рухової діяльності; формує вольові якості; розвиває когнітивні властивості; виконує соціальні ролі у взаємодії; дотримується етичних норм рухової діяльності (ФІО 1.1–1.5)
2. Систематичні заняття фізичними вправами, техніка	Демонструє техніку фізичних вправ; моделює рухову діяльність; виконує фізичні вправи під час ігрової та змагальної діяльності (ФІО 2.1–2.3)
3. Усвідомлення значення рухової активності для здоров'я	Пізнає факти, явища і закономірності фізичної культури та спорту; контролює фізичний стан; регулює психоемоційний стан;

Група	Зміст групи результатів (за Держстандартом, додаток 22)
	дотримується здорового способу життя та правил безпеки (ФІО 3.1–3.5)

РОЗДІЛ III. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ЗА РІВНЯМИ (спільні для галузі)

3.1. Загальні критерії застосовуються до всіх груп результатів галузі та конкретизуються за циклами в розділах IV і V. Рівень навчальних досягнень визначається за сукупністю п'яти показників (додаток до наказу № 722, пункт 7 розділу VI):

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
Початковий	1	сприймає інформацію, отриману від особи, яка проводить педагогічну діяльність (далі – педагогічний працівник) (інших осіб), намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись суттєвих змістових і логічних помилок	виконує частину навчальних дій / простих завдань за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
	2	розпізнає частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
	3	відтворює за зразком частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, відповідає на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі або з допомогою педагогічного працівника; потребує періодичного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
Середній	4	відтворює основну інформацію, отриману від	виконує типові репродуктивні завдання за	долучається до індивідуальної або групової	включається в комунікацію за ініціативою інших;	виявляє вміння епізодично

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
		педагогічного працівника або із запропонованих джерел, знаходить в отриманій інформації відповіді на прості запитання	зразком / запропонованим алгоритмом	навчальної діяльності з допомогою педагогічного працівника; виконує частину завдання під час роботи в групі з допомогою інших учасників групи	реагує на звернення не завжди по суті; взаємодіє з групою формально	
	5	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює за змістом отриманої інформації окремі запитання	виконує репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою або під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі з частковою допомогою інших учасників групи	підтримує діалог, ініційований іншими; взаємодіє з групою пасивно	виявляє вміння епізодично
	6	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює уточнювальні запитання за змістом отриманої інформації	виконує частково-пошукові завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків, за потреби звертається по допомогу до інших учасників групи	підтримує діалог, ініційований іншими; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння епізодично
Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію, перетворює один вид інформації в інший за зразком, формулює запитання за змістом отриманої інформації	виконує окремі дослідницькі завдання за узгодженим алгоритмом, розпізнає стандартні проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, співпрацює під час роботи в групі	долучається до комунікації переважно з ініціативи інших; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
	8	зіставляє і порівнює за заданою ознакою інформацію, отриману з різних джерел, перетворює один вид інформації в інший	виконує типові дослідницькі завдання, вирізняє проблемні ситуації з-поміж запропонованих, розв'язує їх відомим способом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, активно співпрацює з іншими учасниками групи, виконуючи навчальні завдання, визначає	долучається до комунікації, за потреби ініціює комунікацію; порівнює позиції учасників комунікації; бере участь у пошуку рішень	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
				свої завдання в груповій роботі		
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел	виконує типові дослідницькі та окремі частково-пошукові завдання; вибирає з-поміж запропонованих можливі способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові й нетипові завдання	долучається до комунікації та може її ініціювати; аналізує позиції інших осіб, розвиває ідеї, запропоновані іншими; порівнює власні думки з думками інших, наводить аргументи	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
Високий	10	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та окремі творчі завдання; вибирає із множини відомих доцільні способи розв'язання проблемних ситуацій, пропонує альтернативні способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до організації роботи групи / активно співпрацює в групі для досягнення навчальних цілей; аналізує власні навчальні дії та дії групи щодо досягнення навчальних цілей	ініціює комунікацію, конструктивно реагує на думки інших; пропонує ідеї, обстоює їх	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	11	оцінює інформацію, отриману з різних джерел за наданими критеріями	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання проблемних ситуацій і розв'язує їх різними способами	планує та організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; конструктивно взаємодіє у групі, аналізує та обґрунтовує власні навчальні дії, аналізує дії групи щодо досягнення навчальних цілей	активно ініціює та підтримує комунікацію; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, розвиває думки інших учасників комунікації	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	12	оцінює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання нестандартних проблемних ситуацій і розв'язує їх доцільними способами, аргументуючи свій вибір	усвідомлено діє в нестандартних ситуаціях самостійно / в парі / групі, оцінює ризики й прогнозує наслідки; обґрунтовує, аналізує та оцінює власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює / планує / організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; оцінює власний внесок та діяльність групи для отримання	виступає посередником у комунікації; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, формує власну лінію обґрунтування; спрямовує взаємодію на досягнення спільної мети; надає конструктивний зворотний зв'язок	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
				очікуваного результату		

РОЗДІЛ IV. КРИТЕРІЇ ЗА ПЕРШИМ (АДАПТАЦІЙНИМ) ЦИКЛОМ – 5–6 КЛАСИ

4.1. Критерії за групами результатів для учнів 5–6 класів (обов'язкові результати з кодами «6 ФІО ...» за Державним стандартом):

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
1. Психічна та соціально-психологічна сфера особистості	За постійної допомоги виконує окремі фізичні вправи; мету занять не визначає; вольових зусиль уникає; у грі пасивний, етичних норм майже не дотримується.	За допомогою вчителя визначає мету занять і завдання; виконує вправи, що потребують вольових зусиль, за підтримки; долучається до гри за визначеною роллю; здебільшого дотримується етичних норм.	Самостійно визначає мету систематичних занять; свідомо докладає вольових зусиль, розвиває увагу й інші когнітивні властивості; виконує різні соціальні ролі у грі; дотримується етичних норм рухової діяльності.	Самостійно й усвідомлено визначає мету та завдання занять, пояснюючи власну мотивацію; вільно долає труднощі; ефективно виконує різні соціальні ролі в команді; послідовно дотримується етичних норм у будь-яких ситуаціях.
2. Систематичні заняття фізичними вправами, техніка	За постійної допомоги виконує окремі рухові дії; техніки вправ не дотримується; участі в іграх уникає.	За зразком демонструє основи техніки фізичних вправ; за допомогою добирає прості вправи для виконання; бере участь у рухливих іграх та естафетах за спрощеними правилами.	Самостійно демонструє техніку фізичних вправ на рівні рухового вміння в обраних видах діяльності; добирає простий комплекс; бере участь у рухливих/спортивних іграх, дотримуючись правил.	Упевнено демонструє основи й деталі техніки фізичних вправ, пояснює особливості їх виконання; самостійно добирає засоби для комплексу вправ; результативно бере участь у спортивних іграх та естафетах.
3. Усвідомлення значення рухової	За постійної допомоги називає окремі	За зразком описує свій фізичний стан за	Самостійно спостерігає й описує власний фізичний	Упевнено визначає об'єктивні

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
активності для здоров'я	факти про фізичну культуру і спорт; власний фізичний стан не спостерігає; правил безпеки не дотримується.	окремими суб'єктивними показниками; називає окремі факти й події фізичної культури та спорту; дотримується основних правил безпеки з нагадуванням.	стан; пояснює вплив емоцій на самопочуття під час рухової діяльності; аналізує факти й події фізичної культури і спорту на основі медіатекстів і власного досвіду; дотримується здорового способу життя та правил безпеки.	показники власного фізичного стану, вирізняє ознаки втоми; пояснює вплив емоцій на здоров'я і регулює власний емоційний стан; усвідомлено аналізує закономірності фізичної культури і спорту; послідовно дотримується засад здорового способу життя та безпеки.

РОЗДІЛ V. КРИТЕРІЇ ЗА ДРУГИМ ЦИКЛОМ (БАЗОВОГО ПРЕДМЕТНОГО НАВЧАННЯ) – 7–9 КЛАСИ

5.1. Критерії за групами результатів для учнів 7–9 класів (обов'язкові результати з кодами «9 ФІО ...» за Державним стандартом):

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
1. Психічна та соціально-психологічна сфера особистості	За постійної допомоги виконує окремі фізичні вправи; мети занять не формулює; вольових зусиль уникає; у команді пасивний.	За зразком визначає мету занять; виконує вправи, що потребують вольових зусиль, з опорою; виконує визначену роль у команді; здебільшого дотримується етичних норм.	Самостійно визначає мету занять, усвідомлюючи, які якості розвиває; долає труднощі під час виконання довготривалих вправ; виконує різні соціальні ролі відповідно до потреб команди; дотримується етичних норм.	Самостійно визначає мету й завдання занять, обґрунтовуючи їх цінність; вільно долає труднощі, розвиваючи довільну увагу; аналізує сильні й слабкі сторони власної та інших команд; послідовно дотримується етичних норм у змагальній діяльності.

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
2. Систематичні заняття фізичними вправами, техніка	За постійної допомоги виконує окремі рухові дії; техніки не дотримується; участі в іграх/змаганнях уникає.	За зразком демонструє основи техніки фізичних вправ; з опорою бере участь у спортивних іграх за спрощеними правилами.	Самостійно демонструє техніку фізичних вправ на рівні рухової навички; складає індивідуальну програму рухової активності з урахуванням особливостей; бере участь у спортивних іграх за правилами змагань.	Упевнено демонструє техніку вправ в умовах різної складності, пояснюючи особливості виконання; самостійно визначає мету занять, вправи й навантаження для індивідуальної програми; результативно бере участь у спортивних іграх, естафетах і змаганнях.
3. Усвідомлення значення рухової активності для здоров'я	За постійної допомоги називає окремі факти про фізичну культуру і спорт; власного фізичного стану не аналізує; правил безпеки не дотримується.	За зразком аналізує власний фізичний стан за окремими показниками; називає факти фізичної культури і спорту з опорою; дотримується правил безпеки з нагадуванням.	Самостійно аналізує власний фізичний стан, оцінює фізичну підготовленість; критично оцінює факти й закономірності фізичної культури та спорту на основі медіатекстів і власного досвіду; дотримується здорового способу життя та правил безпеки.	Упевнено оцінює власну фізичну працездатність, підготовленість і стан здоров'я, аргументуючи оцінку; прогнозує власну фізичну спроможність і психоемоційний стан, регулюючи його; критично й усвідомлено аналізує закономірності фізичної культури і спорту; послідовно дотримується засад здорового способу життя та безпеки.

РОЗДІЛ VI. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

6.1. Оцінювання охоплює виконання фізичних вправ і рухових дій, участь в ігровій та змагальній діяльності, самоконтроль фізичного й психоемоційного стану, дотримання правил безпеки. Види робіт і їх періодичність визначає вчитель відповідно до модельної програми й календарно-тематичного планування (наказ № 1427, розділ II).

6.2. Поточні оцінки не виставляються за кожне завдання чи на кожному уроці (наказ № 1427, розділ IV). Тематичне оцінювання для 5–9 класів не є обов'язковим (наказ № 1427, розділ V).

6.3. Учні, які за станом здоров'я належать до підготовчої або спеціальної медичної групи, оцінюються відповідно до цих Критеріїв з урахуванням індивідуальних можливостей та рекомендацій медичного закладу; результати навчання не порівнюються з результатами учнів основної групи.

Оцінювання за групами результатів здійснюється [відповідно до рішення закладу освіти – див. Положення, п. 3.14; протокол педагогічної ради від [дата] № [_____] / не здійснюється: підсумкові оцінки виводяться без розподілу за групами].

6.4. Оцінювання учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до розділу 1.7 Положення (за рівнем підтримки, з адаптацією/модифікацією згідно з ІПР/ІНП).

РОЗДІЛ VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Ці Критерії є невід'ємною частиною Положення про критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання учнів [Назва закладу освіти] і оприлюднюються на офіційному вебсайті закладу освіти разом з Положенням.

7.2. Критерії переглядаються у разі внесення змін до Державного стандарту, наказів № 722, № 1427 або за рішенням педагогічної ради.

Розробник:

Заступник директора з НВР _____ Юлія СЕРГІЄНКО

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради

ВІД 31.08.2026 Р.№ 1